

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

İMALAT SANAYİİNDE KAPASİTE KULLANIM DURUM RAPORU 2020/II

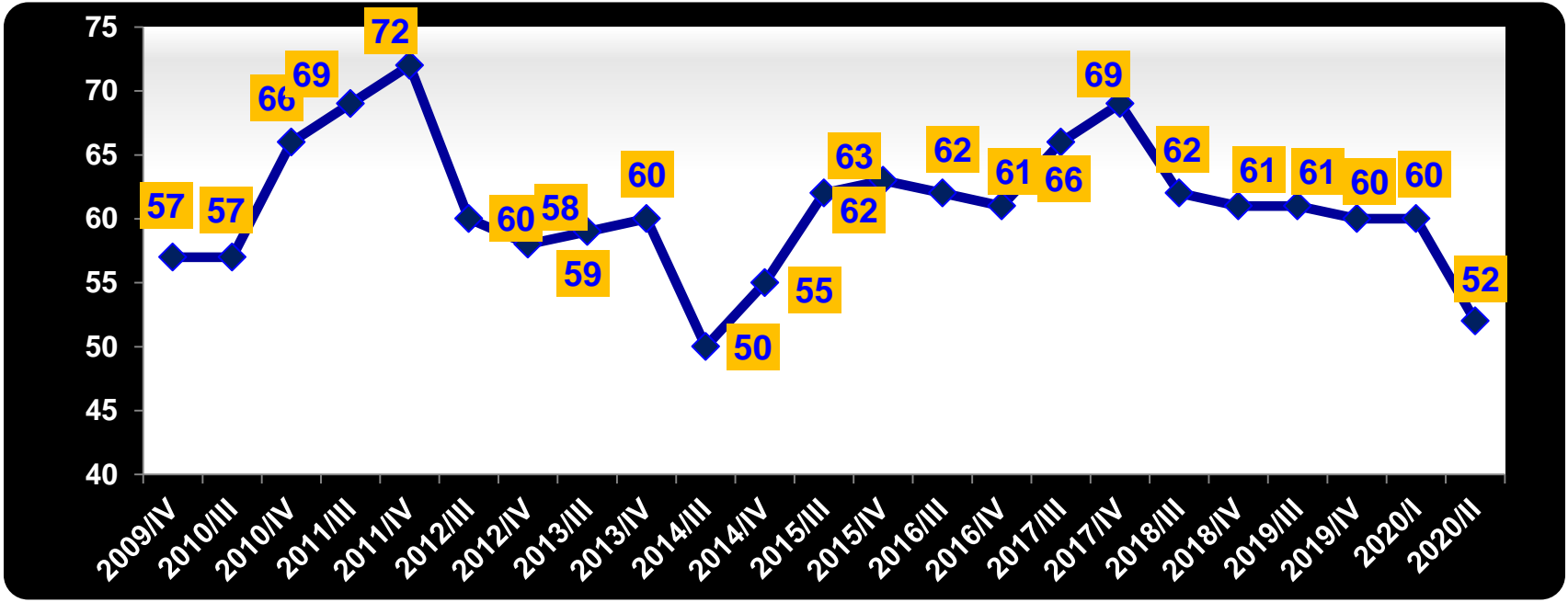
AĞUSTOS 2020

AÇIKLAMA

- Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak; 1980 yılından bu yana **«İmalat Sanayiinde Kapasite Kullanım Durumu»** çalışmasını yürütüyoruz.
- Merkez Bankası tarafından açıklanan aylık **Kapasite Kullanım Oranı** çalışmamızın da ana sorusunu oluşturmaktadır.
- Geçmişte kitap olarak basılan çalışmayı, 2018 yılından itibaren de kapsamlı bir rapor olarak kamuoyuna sunmak istedik.
- Çalışma; mevcut çeyrekte **gerçekleşen durum** ve sonraki çeyrekte **beklentilere** ilişkin önemli fikirler vermektedir
- **140** üyemiz, 2020 yılı II. çeyrek için hazırlanan anket çalışmasına katılmıştır.
- Çalışma, **3 ayda bir** kısa bir anket ile üyelere sorulan sorulardan derlenmektedir.

EBSO KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

Kapasite Kullanım Oranı, kullanılan üretim kapasitesinin yüzdesidir.

Kapasite Kullanımı, ekonomideki genel büyüme ve talebi yansıtmaktadır.

Değişimler; firmaların maliyet, karlılık ve nakit akışlarında değişimlere yol açtığı için yakından takip edilir.

EBSO üyelerine 3 ayda bir sorulan kapasite kullanım oranı, 2020 yılı II. çeyrekte **%52**'dir. 2020 yılının ikinci çeyreği için ankete cevap veren firmaların **%15'i** tam kapasite ile, **%85'i** atıl kapasite ile çalıştığını belirtmiştir.

EBSO SEKTÖREL KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

SEKTÖR ADI	KKO (%)
TEKSTİL VE DERİ ÜRÜNLERİ SANAYİ	37,7
GIDA SANAYİ	61,7
TÜKETİM	49,7
KAĞIT VE BASIM SANAYİ	76,6
AĞAÇ VE MOBİLYA SANAYİ	60,6
ÇEŞİTLİ İMALAT SANAYİ	48,3
KİMYA VE KİMYASAL ÜRÜNLER SANAYİ	54,7
İNŞAAT SANAYİ	51,8
DEMİR-ÇELİK, METAL VE DÖKÜM SANAYİ	42,9
ARA ÜRETİM	55,9
MADEN, TOPRAK, MERMER ve CAM SANAYİ	54,9
TAŞIT VE OTOMOTİV YAN SANAYİ	41,5
MAKİNA SANAYİ	59,6
ELEKTRİK-ELEKTRONİK SANAYİ	65,8
YATIRIM	55,5

KARŞILAŞTIRMALI KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

TÜRKİYE

2020/II

• %63

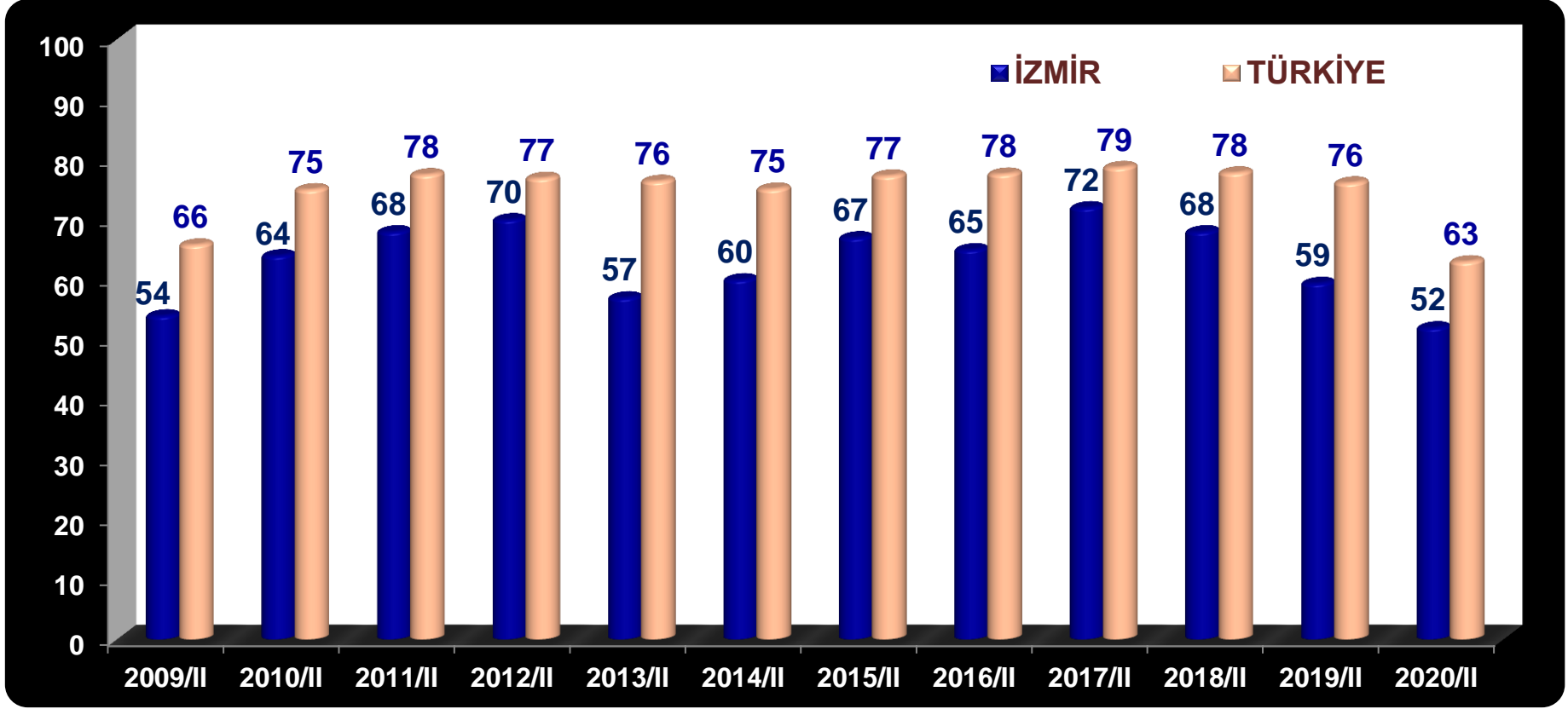
EBSO

2020/II

• %52

EBSO üyelerinin kapasite kullanım oranının daha düşük görünmesi, teknik olarak işletmelerin geleceği düşünerek gereğinden büyük kurulması ile ilişkilendirilebilir. Bununla birlikte; gerek Türkiye geneli, gerekse Kocaeli ile kapasite kullanım eğilimlerinin benzeşmesi ölçümün sağlıklı olduğunu da ortaya koymakta olup, **bir önceki çeyreğe göre Türkiye genelinde 13 puan, EBSO'da 7 puan azalmıştır.**

YILLAR İTİBARI İLE II. ÇEYREK KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

Son 10 yılın II. çeyrek kapasite kullanım oranı ortalaması; EBSO üyelerinde %64, Türkiye genelinde %76'dır.

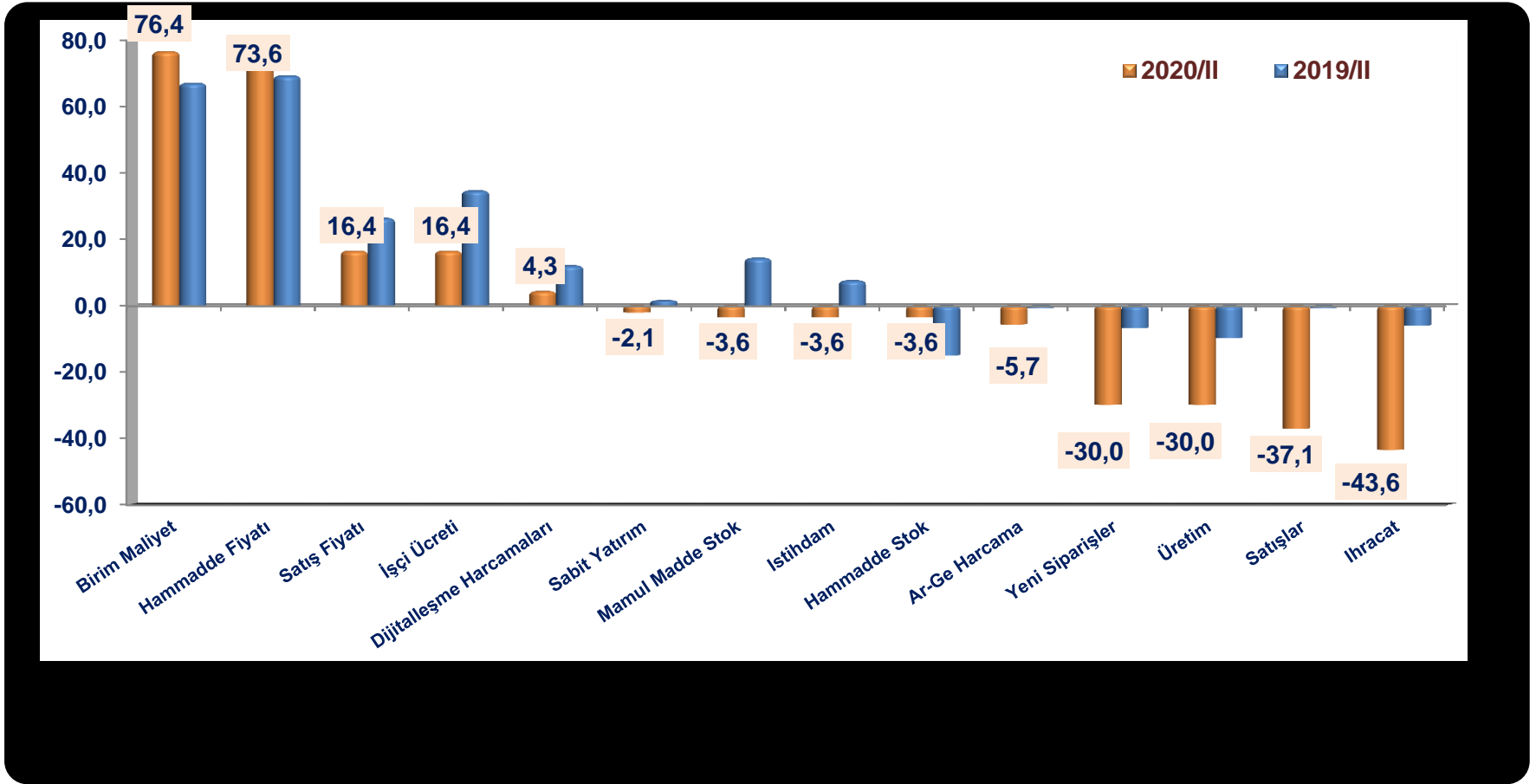
2020 yılı II. çeyreğinde %52 ile 2009 yılından beri en düşük seviyede gerçekleşmiştir. Küresel krizin etkisi ile 2009 ilk çeyrekte oran %42 idi.

2020 YILI II. ÇEYREK AÇIKLANAN VERİLER

EKONOMİK GÖSTERGELER	2020/I	2020/II	DEĞİŞİM
Kapasite Kullanım Oranı (%)	76,0	63,4	-12,6
Ekonomik Güven Endeksi	95,5	62,2	-33,3
Reel Kesim Güven Endeksi	103,9	78,7	-25,2
Tüketici Güven Endeksi	58,1	59,0	0,9
PMI	50,6	42,7	-7,9
Dolar	6,09	6,85	%12
Euro	6,72	7,65	%14
Yİ ÜFE (%)	8,9	6,1	-3
Karşılıksız İşlemi Yapılan Çekler (Adet)	56.504	67.221	%19
Karşılıksız İşlemi Yapıldıktan Sonra Ödenen Çekler (Adet)	9.976	15.765	%58

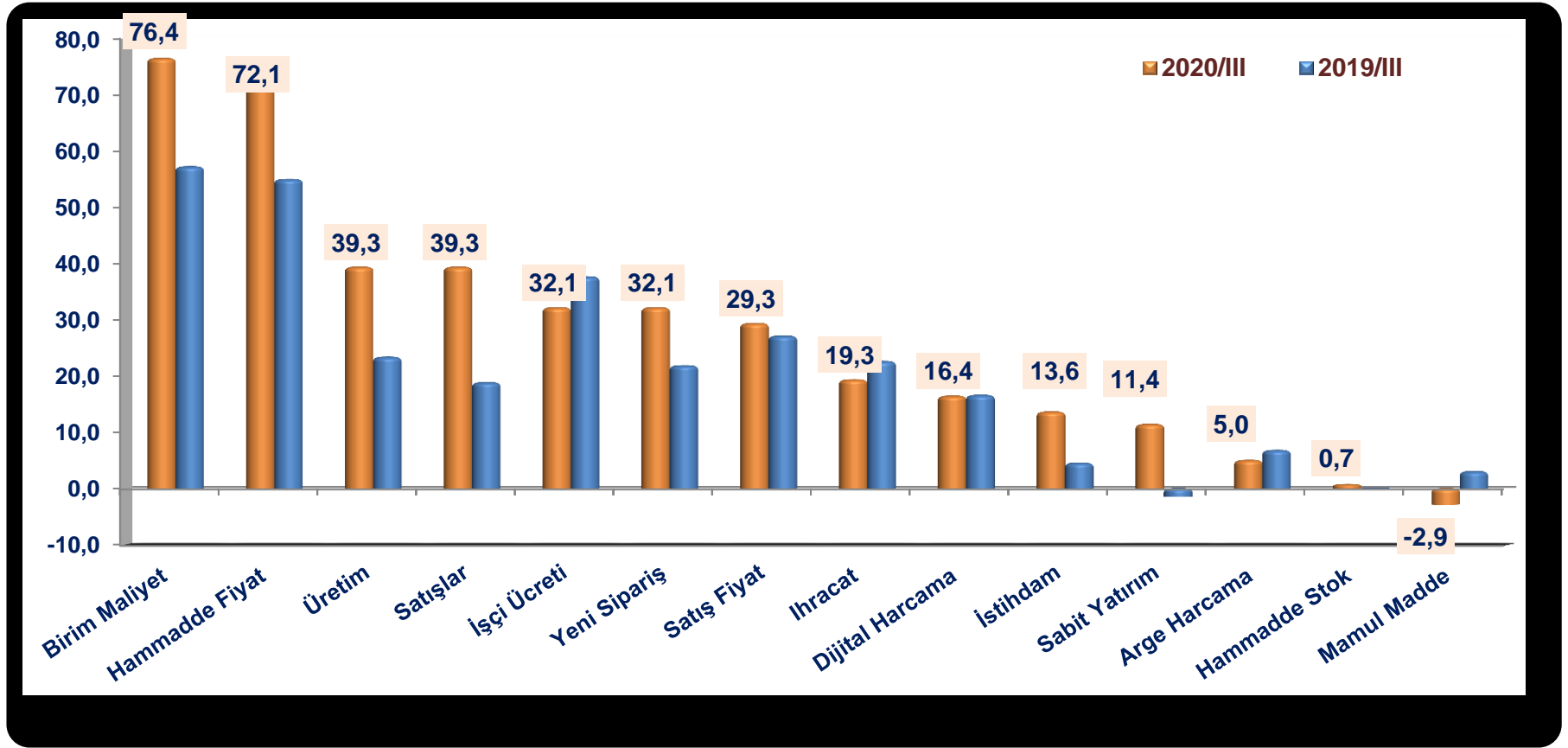
2020 yılı II. çeyrek verileri, bir önceki çeyrek ile kıyaslandığında; Ekonomi Güven Endeksi, Reel Kesim Güven Endeksi, PMI ve Kapasite Kullanım Oranında azalışlar gözlenmiştir. Azalışlardaki temel gerekçe, Covid-19 pandemisi sebebiyle uygulanan karantina uygulamaları ve diğer önlemler sebebiyle, makro ekonomik görünümdeki bozulmalardır.

2020 YILI II. ÇEYREKTE NET GERÇEKLEŞME

Net gerçekleşme; ilgili başlıklarda gerçekleşen artış ve azalışın farkından elde edilir. Üyelerin **%76,4'ü** 2020'nin ikinci çeyreğinde ilk sırada, **birim maliyetlerin** arttığını ifade etmiştir. Onu, hammadde fiyatı ve satış fiyatı izlemiştir.

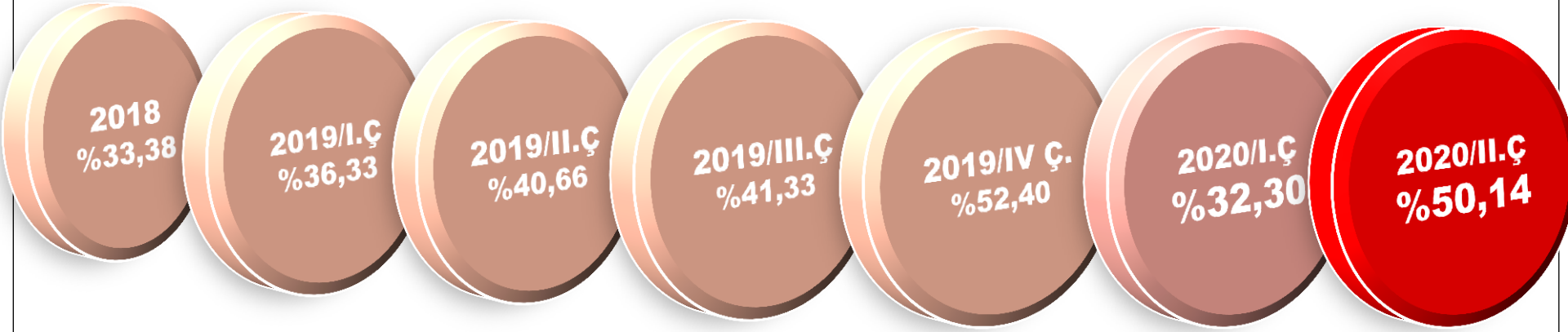
2020 YILI III. ÇEYREK İÇİN NET BEKLENTİLER

Üyelerin **%76,4'ü**, 2020 yılının üçüncü çeyreğinde **birim maliyetlerin** ilk sırada artacağını, hammadde fiyatları ve üretim artışının bunu izleyeceğini belirtmiştir.

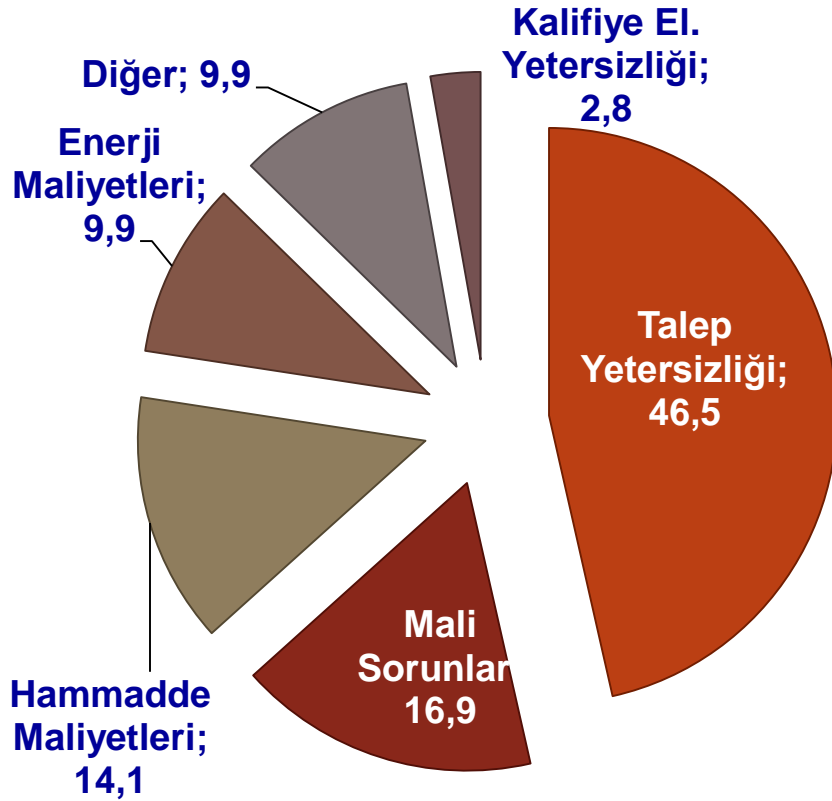
FASON ÜRETİM PAYI

2020 yılı ikinci çeyrekte **fason üretim oranı %50,14** olarak **gerçekleşmiştir.**

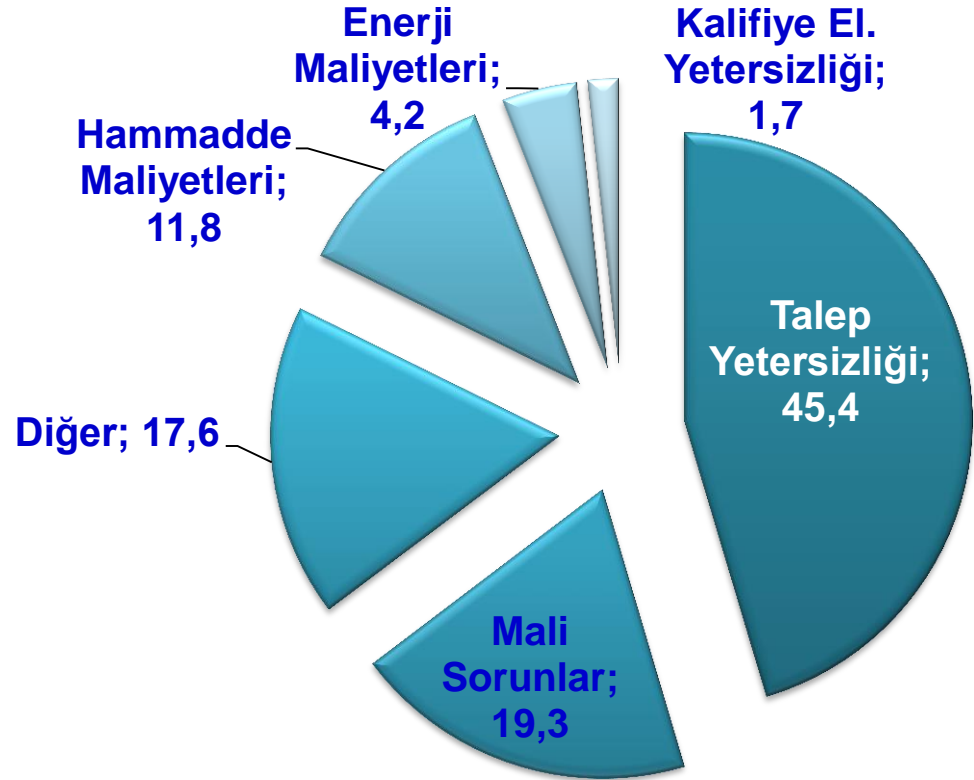

ATIL KAPASİTE İLE ÇALIŞMA NEDENLERİ

2020/I

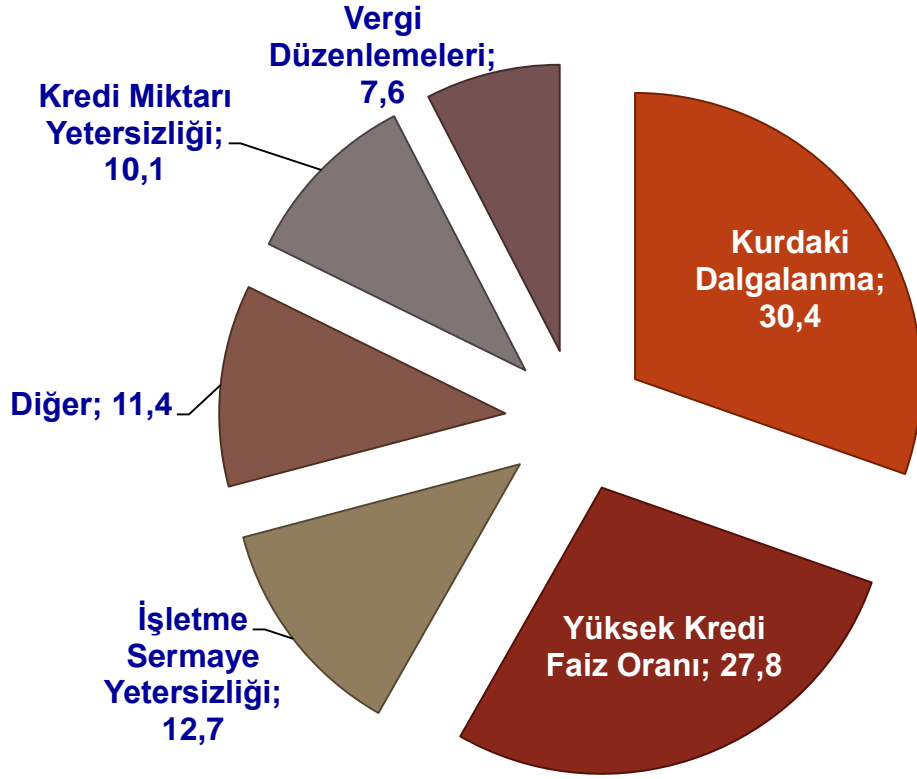
2020/II

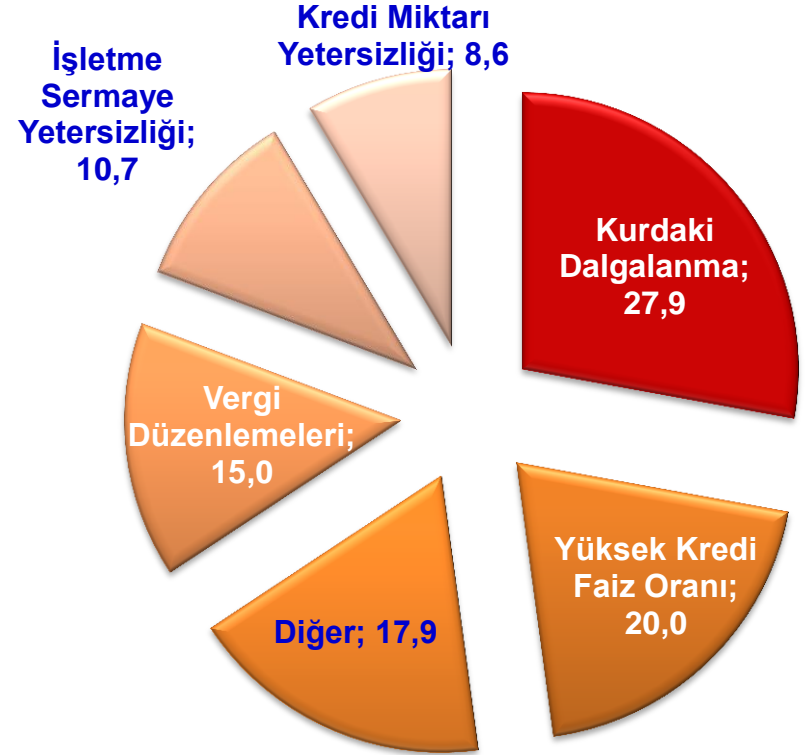
2020 yılının ikinci çeyreği için ankete cevap veren firmaların **%45,4'ü talep yetersizliğini**, atıl kapasite ile çalışmada öncelikli olarak göstermektedir. İkinci sırada mali sorunlar, üçüncü sırada diğer sebepler yer almıştır.

MALİ SORUNLARIN NEDENLERİ

2020/I

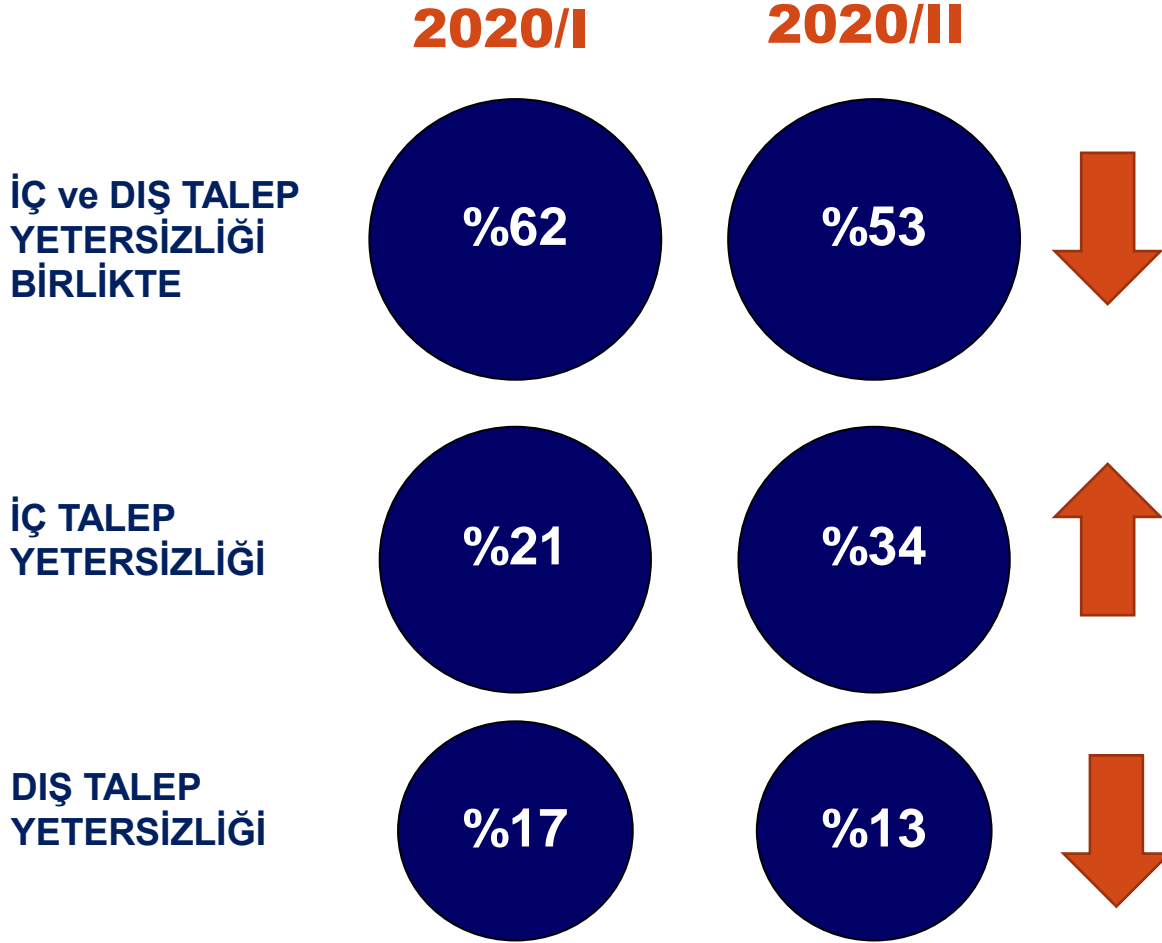
2020/II

2020 yılı II. çeyrekte mali sorunların nedenleri;

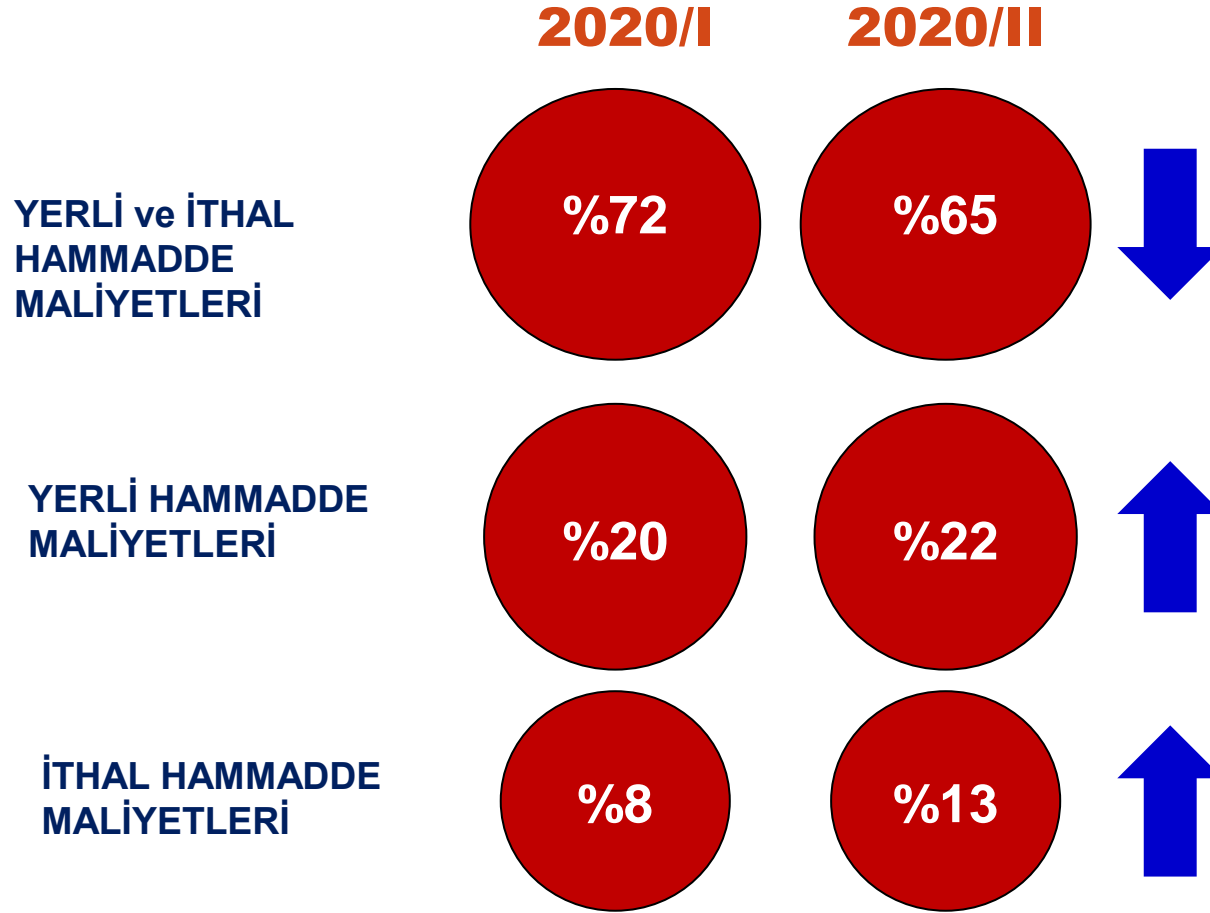
%27,9 ile ilk sırayı **Kurdaki Dalgalanmalar**, ikinci sırada **%20,0** ile **Yüksek Kredi Faiz Oranı**, üçüncü sırada **%17,9** ile **diğer sebepler** gelmektedir.

TALEP YETERSİZLİĞİ SEBEPLERİ

Atıl Kapasite ile çalışma nedenlerinden ilk sırada gösterilen talep yetersizliğinde 2020 yılı ikinci çeyrekte firmaların **%53'ü** iç ve dış talep yetersizliğinin birlikte yaşandığını belirtmiştir.

HAMMADE MALİYETLERİ

Atıl Kapasite ile çalışma nedenlerinden 4. sırada gösterilen hammadde maliyetlerinde 2020 yılı ikinci çeyrekte firmaların **%65'i hem yerli hem de ithal hammadde temininde** sorun yaşamıştır.

EK TABLO 1 ATIL KAPASİTE İLE ÇALIŞMA NEDENLERİ

(%)	Mali Sorunlar	Talep Yetersizliği	Hammadde Maliyetleri	Enerji Maliyetleri	Kalifiye Eleman Yetersizliği	Diğer
2016/I	11,1	18,6	15,3	17,2	20,1	17,8
2016/II	10,8	17,9	18,6	15,2	20,7	16,8
2016/III	10,2	16,3	16,0	16,4	22,7	18,4
2016/IV	9,4	15,3	17,9	17,0	21,7	18,8
2016/YILLIK	10,3	17,0	17,0	16,5	21,3	17,9
2017/I	7,6	17,1	15,9	17,7	23,1	18,6
2017/II	9,9	13,7	18,0	18,6	19,6	20,2
2017/III	8,3	16,5	17,6	18,0	21,0	18,7
2017/IV	6,9	17,7	17,3	21,3	19,9	17,0
2017/YILLIK	8,2	16,3	17,2	18,9	20,9	18,6
2018/I	6,6	15,3	19,2	18,7	22,4	18,0
2018/II	12,1	40,3	18,5	6,5	9,7	12,9
2018/III	14,0	36,3	21,7	5,1	8,3	14,6
2018/IV	18,5	35,7	15,3	5,1	4,5	8,9
2018/YILLIK	12,8	31,9	18,7	8,8	11,2	13,6
2019/I	16,7	41,7	13,7	3,0	2,4	7,1
2019/II	15,8	39,8	13,5	3,8	1,5	9,8
2019/III	22,3	35,8	12,4	4,1	2,6	9,3
2019/IV	12,6	40,7	11,1	7,4	3,0	11,9
2019/YILLIK	16,9	39,5	12,7	4,6	2,4	9,5
2020/I	16,9	46,5	14,1	9,9	2,8	9,9
2020/II	19,3	45,4	11,8	4,2	1,7	17,6

Kaynak: EBSO Araştırma

EK TABLO 2 MALİ SORUNLARIN NEDENLERİ

(%)	Yüksek Kredi Faiz Oranları	Kredi Miktarı Yetersizliği	İşletme Sermaye Yetersizliği	Vergi Düzenlemeleri	Kurdaki Dalgalanmalar	Diğer
2016/I	16,8	21,7	22,3	20,6	-	18,6
2016/II	18,3	22,5	22,5	21,6	-	15,2
2016/III	15,4	21,0	24,5	20,7	-	18,4
2016/IV	16,2	20,4	22,3	20,3	-	20,8
2016/YILLIK	16,7	21,4	22,9	20,8	-	18,3
2017/I	16,5	23,5	21,2	21,1	-	17,7
2017/II	16,5	22,3	23,4	19,7	-	18,1
2017/III	15,0	22,6	24,2	19,7	-	18,6
2017/IV	13,8	22,4	20,5	21,4	-	21,9
2017/YILLIK	15,5	22,7	22,3	20,5	-	19,1
2018/I	14,5	21,8	22,6	20,7	-	20,3
2018/II	34,7	4,8	8,1	7,3	36,3	11,0
2018/III	34,4	5,2	6,3	4,2	41,7	8,3
2018/IV	35,7	3,8	8,3	6,4	38,2	7,6
2018/YILLIK	29,8	8,9	11,3	9,7	38,7*	11,8
2019/I	38,7	7,1	7,7	4,2	38,1	4,2
2019/II	40,6	4,5	6,8	7,5	33,1	7,5
2019/III	36,3	5,7	7,8	5,7	36,3	8,3
2019/IV	26,7	6,7	11,1	10,4	35,6	9,6
2019/YILLIK	35,6	6,0	8,4	7,0	35,8	7,4
2020/I	27,8	10,1	12,7	7,6	30,4	11,4
2020/II	20,0	8,6	10,7	15,0	27,9	17,9

*Son 3 çeyreğin ortalamasıdır.

Kaynak: EBSO Araştırma

EK TABLO 3 FASON ÜRETİM

DÖNEM	FASON ÜRETİMİN TOPLAM ÜRETİM İÇİNDEKİ PAYI (%)
2015/I	26,14
2015/II	30,44
2015/III	41,24
2015/IV	43,28
2016/I	30,14
2016/II	51,85
2016/III	34,78
2016/IV	36,49
2017/I	30,25
2017/II	38,12
2017/III	47,17
2017/IV	27,06
2018/I	25,26
2018/II	21,50
2018/III	48,86
2018/IV	37,91
2019/I	36,33
2019/II	40,66
2019/III	41,33
2019/IV	52,40
2020/I	35,33
2020/II	50,14

Kaynak: EBSO Araştırma